

ОКСАНА МИХАЙЛОВА (Україна),
 ОЛЬГА ГУМАНКОВА (Україна),
 ТЕТЯНА ГРИГОР'ЄВА (Україна)

УДК 378:37.011.3:316.61
 ORCID: 0000-0003-2999-8583
 ORCID: 0000-0002-1294-8371
 ORCID: 0000-0003-3228-2033

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ДРАМАТИЗАЦІЇ В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ВМІНЬ АУДИЮВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Анотація

У статті висвітлено питання використання драматизації в процесі формування аудіомовної аудитивної компетентності учнів початкової школи. Проаналізовано сутність поняття «аудитивна компетентність» та її зміст відповідно до рівня Перед-А1, визначеного у новій редакції Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (2020), обґрунтовано можливість застосування драматизації у навчанні англійської мови дітей молодшого шкільного віку та важливість її використання на початковому етапі навчання. Здійснений теоретичний аналіз наукових джерел з питань формування аудитивної компетентності, починаючи з висвітлення роботи психологічних механізмів аудіювання до специфіки навчання аудіювання у початковій школі. На підставі цього аналізу та урахування практичного досвіду роботи авторами розроблений комплекс вправ з формування аудитивної компетентності молодших школярів. У ньому представлені та описані етапи/підетапи роботи з формування аудитивної компетентності та їх зміст – вправи з інтегрованими елементами драматизації. Розроблений комплекс вправ проілюстрований практичною розробкою. Застосувавши комплекс вправ в умовах навчання молодших школярів, автори підсумовують, що метод драматизації є дієвим засобом оптимізації формування аудіомовної аудитивної компетентності учнів початкової школи на уроках англійської мови.

Ключові слова: аудитивна компетентність, драматизація, учні початкової школи.

Вступ. Постановка проблеми та актуальність дослідження. Ефективне вивчення англійської мови у початковій школі в наш час є особливо актуальним, тому що у цей період в учнів ефективно формуються усі основні мовні навички та мовленнєві уміння. Відомо, що метою навчання іноземної мови є формування іншомовної комунікативної компетентності, яка в свою чергу включає лінгвістичну, соціокультурну та прагматичну компетентності, визначені у Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти (Council of Europe, 2020). Розвиток цих компетентностей на основі діяльнісно-орієнтованого (*action-oriented approach*) підходу сприяє формуванню особистості, здатної і бажаної брати участь в міжкультурній комунікації. Велике значення для реалізації такої комунікації має аудитивна компетентність яка забезпечує успішність участі людини у процесах рецепції та інтеракції.

До складу цієї компетентності на нещодавно визначеному рівні Перед-А1 (Council of Europe, 2020:48) належать такі уміння, як уміння розуміти короткі, дуже прості запитання та твердження, уміння розрізняти повсякденні знайомі слова, цифри, ціни, дати та дні тижня якщо вони вимовляються повільно та чітко, у повсякденному знайомому контексті та супроводжуються наочною або жестами для полегшення розуміння та повторюються у разі необхідності (с 48). Стратегічні уміння, що забезпечують успішну рецепцію, на зазначеному рівні та рівні А1, включають виведення смислу слів/знаків, які означають конкретні дії та об'єкти та звучать у знайомому повсякденному контексті, схожі зі звучанням слів рідної мови та/або супроводжуються картинкою або іконкою (Council of Europe, 2020:60).

Отже, для формування аудитивної компетентності учнів початкової школи вагомими є такі передумови: використання конкретної по-

вськденної лексики; використання наочності та жестів, які ілюструють конкретну лексику та полегшують її сприйняття; використання коротких речень та запитань у повсякденному знайомому контексті; повільний темп мовлення та чіткість вимови, можливість повторення у разі потреби.

Зазначені передумови обґрунтовують необхідність застосування таких засобів формування аудитивної компетентності молодших школярів, як рух, ігри та драматизація. До останньої вже прикута певна увага методистів, які розглядають її застосування у навчанні англійської мови (Бадан та Голікова (2020), Зубрик. (2020), Михайлова та інш., 2021). З огляду на зазначений методичний доробок та уточнені цілі діяльності аудіювання, застосування технології драматизації під час формування аудитивної компетентності молодших школярів видається актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Термін «аудіювання» був запроваджений в літературі американським психологом Брауном. Аудіювання – це розуміння сприйнятого на слух усного мовлення. З точки зору психофізіології аудіювання трактується як перцептивна розумова мнемічна діяльність. Аудіювання повинно займати важливе місце вже на початковому етапі навчання іноземної мови. Оволодіння аудіюванням дає можливість реалізувати виховні, освітні і розвиваючі цілі. Воно дозволяє навчати студентів уважно прислухатися до звукової мови, формувати вміння передбачати значення змісту вислову і, таким чином, виховувати культуру слухання не тільки на іноземній, але і на рідній мові. Виховне значення формування уміння розуміти мову на слух полягає в тому, що воно позитивно впливає на розвиток пам'яті людини, і, перш за все, на розвиток слухової пам'яті, яка є важливою не тільки для вивчення іноземної мови, але і будь-якого іншого предмета (Бігич, 2006).

Основною іншомовної комунікативної компетентності є комунікативні вміння, сформовані на основі мовленнєвих знань і навичок. Отже, аудіювання – це один зі чотирьох видів мовленнєвої діяльності учнів, зворотний зв'язок говоріння, що дозволяє здійснювати самоконтроль за мовою й знати, на скільки вірно реалізуються у звуковій формі мовні наміри (Роман, 2005).

Аудіювання повинне займати важливе місце вже на початковому етапі. Оволодіння аудіюванням дає можливість реалізувати виховні, освітні і розвиваючі цілі. Воно дозволяє учнів уважно вслуховуватися в звучну мову, формувати уміння передбачати смисловий зміст вислову і таким чином, виховувати культуру слухання не тільки на іноземній, але і на рідній мові. Аудіювання служить і могутнім засобом навчання іноземній мові. Воно дає можливість опановувати звукову сторону мови, що вивчається, її фонемний склад і інтонацію: ритм, наголос, мелодика. Наприклад, на початковому етапі, вчитель учить дітей розрізняти звуки ізольовано і в поєднаннях, чути різницю, чути довготу і стислість, кількісні і якісні характеристики звуків (Роман, 2005). Прийнято вважати, що аудіювання зв'язане з труднощами об'єктивного характеру, що не залежить від самого слухача. З цим твердженням можна погодитися лише частково. Учні не можуть визначити ні характер мовного повідомлення, ні умов сприйняття. Разом з тим успішність аудіювання залежить від уміння слухача користуватися прогнозуванням, переносити уміння і навички, вироблені в рідній мові, на іноземну. Велике значення мають такі індивідуальні особливості учня, його спритність і кмітливість, його уміння слухати і швидко реагувати на всілякі сигнали усної комунікації (паузи, логічні наголоси, риторичні питання, фрази сполучного характеру і т.д.), уміння переключатися з однієї розумової операції на іншу, швидко входити в тему повідомлення, співвідносити з її великим контекстом і т.д.

Процес сприйняття мови на слух відрізняється активним цілеспрямованим характером, зв'язаним з виконанням складної мисленнєво-мнемічної діяльності, успішності протікання якої сприяє високий ступінь концентрації уваги. Увага виникає за допомогою емоцій і розвивається за їхній рахунок, однак у людини емоції завжди виявляються в єдності з волевим процесом (Бігич, 2006).

Успішність аудіювання залежить від таких чинників: а) від самого слухача (від рівня розвитку його мовленнєвого слуху, пам'яті, уваги, інтересу тощо); б) від мовних особливостей аудіотексту та його відповідності мовленнєво-

му досвіду і знанням учнів; в) від умов пред'явлення і сприйняття аудіотексту.

Зазначимо, що метою навчання в цілому, а отже й кожного окремого навчального завдання, є розвиток *особистості учня*. Про це пам'ятаємо і в процесі розвитку умінь аудіювання, адже учень повинен точно знати, з якою метою він слухає певне повідомлення, а також що нового та корисного він зможе взяти з почутого.

Метод драматизації дозволяє успішно розвивати творчі здібності, уяву, активність і самостійність. Драматизація сприяє розвитку мислення, розробці прийомів співтворчості та інтелектуальної напруги, передбачає експериментування дітьми, гнучке і гармонійне поєднання індивідуальної, групової та колективної діяльності, педагогічно скерованої (Абрамян, 1996). На думку Р. Калько (2011), **драматизація** – ефективний метод вивчення нових лексичних одиниць та метод розвитку розумової діяльності, який насамперед використовується в 4 класі, коли учні вже добре володіють словом. Найчастіше даний метод використовують для з'ясування змісту всього прочитаного тексту чи для осмислення окремих фраз або слів (Калько, 2011). Під час драматизації твору діти залучаються до мистецтва художнього слова, формується техніка та логіка усного мовлення, розвивається вимова та долаються мовленнєві недоліки. Учні засвоюють основні етапи роботи з текстом, принципами його членування, вчать логічним наголосам у мовних текстах і використанню засобів їх виділення, знайомляться з видами пауз.

Мета і завдання статті. Метою статті є побудова моделі формування англомовної аудитивної компетентності учнів початкової школи з використанням елементів драматизації. Поставлена мета реалізується через низку **завдань**: охарактеризувати метод драматизації; вивчити психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку та врахувати їх при визначенні вимог до вправ щодо формування англомовної аудитивної компетентності на уроках англійської мови; розробити комплекс вправ для формування англомовної аудитивної компетентності учнів початкової школи з використанням елементів драматизації на уроках англійської мови.

Методологія дослідження ґрунтується на нашому попередньому досвіді застосування драматизації у навчанні англійської мови молодших школярів (Михайлова, Гуманкова, Григор'єва, 2021). Окрім *аналізу емпіричних даних*, отриманих під час участі у навчанні англійської мови на початковому етапі та спостереження цього процесу, нами застосований метод *критичного аналізу теоретичних джерел* з педагогіки та вікової психології, методики формування умінь аудіювання загалом та у початковій школі зокрема. Ми також долучились до детального вивчення нової редакції Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (Council of Europe, 2020) та програмних вимог до рівня сформованості аудитивних вмінь молодших школярів. Проведений емпіричний та теоретичний аналіз сформував *гіпотезу* про можливість ефективного розвитку англомовної аудитивної компетентності учнів початкової школи за умови використання елементів драматизації. Наступний *етап дослідження* передбачав побудову моделі формування англомовної аудитивної компетентності учнів початкової школи з використанням елементів драматизації та її використання у практиці навчання та подальший аналіз її результативності.

Результати дослідження та їх обговорення. У методиці навчання іноземних простежуються два шляхи формування аудитивних вмінь. *Перший шлях* пропонує навчання аудіюванню в процесі виконання спеціальних вправ, тобто аудіювання виступає як мета навчання, отже по цьому шляху аудіюванню слід навчати як виду мовної діяльності. Прихильники ж *другого шляху* указують на необхідність поєднання вправ в аудіюванні з елементами мови, читання, і письма. Тобто аудіювання тут виступає як засіб навчання іншим видам мовної діяльності. Для цього передбачаються неспеціальні вправи. Багато сучасних методистів об'єднують ці два шляхи. Вони пропонують учити аудіюванню як цілі, а потім як засобу, і тому вони вважають, що система вправ для навчання аудіюванню повинна включати як спеціальні так і неспеціальні мовні вправи (Роман, 2005).

У системі вправ для навчання аудіювання виділяють дві підсистеми: вправи для формування мовленнєвих навичок аудіювання і вправи для розвитку мовленнєвих умінь аудіювання.

Перша підсистема включає три групи вправ, спрямованих на відпрацювання окремих складових елементів аудитивної діяльності. Такі вправи розвивають механізми аудіювання – фонематичний та інтонаційний слух, формують навички розпізнавання та диференціації мовних одиниць різних рівнів, тобто формують фонетичні, лексичні та граматичні навички аудіювання. Враховуючи специфіку навчання англійської мови у центрах соціально-психологічної реабілітації, особливості формування навичок аудіювання не є серед завдань дослідження.

Друга підсистема – це мовленнєві вправи, які по суті є керованою мовленнєвою діяльністю. Виконуючи мовленнєві вправи, учні оволодівають уміннями передбачати зміст, виділяти головне, знаходити другорядні деталі, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, зосереджувати увагу на діях і характеристиках персонажів, простежувати логічну послідовність подій і дотримуватися її при передачі змісту. При цьому у вправах для навчання аудіювання, особливо на початковому ступені, важливо враховувати взаємозв'язок аудіювання і говоріння як двох форм усного мовлення, та аудіювання і читання як двох видів рецептивної діяльності.

Більшість методистів, таких як Ніколаєва (2013), Калініна та ін. (2022), Самойлюкевич та ін. (2022) виділяють такі етапи навчання аудіювання як виду мовленнєвої діяльності.

Перший етап – дотекстовий (*Pre-listening stage*). Метою дотекстового етапу є комунікативна підготовка учнів до прослуховування, активізація їх життєвого та мовного досвіду у певній ситуації та темі, а також активізація фонових знань учнів, необхідних для першого прослуховування.

Цей етап складається з наступних підетапів: *антиципація, предикція та завдання для першого прослуховування*.

Підетап антиципації (anticipation). На цьому підетапі вчитель активізує життєвий та мовний досвід учнів з певної проблематики. Метою антиципації є зацікавити учнів запропонованою ситуацією, дати їм відчуття належності до неї.

На даному етапі слід застосовувати підготовчі завдання, що слугують для введення

в ситуацію, знімають труднощі аудіювання, активізують знання учнів. При цьому учням можна запропонувати відповіді на певні запитання, щоб глибше зрозуміти ту ситуацію, про яку буде йти мова у тексті, співвіднести цю ситуацію з подібною, трансформувати її, а потім обмінятися ідеями.

Підетап предикції (prediction) пов'язаний із змістом аудіотексту. На цьому етапі використовуються вправи, які вводять у тему аудіотексту, передбачають зміст тексту, розвивають творчу уяву учнів. Метою предикції є мотивація до прослуховування, уникнення лінгвістичних та екстралінгвістичних труднощів при сприйманні аудіотексту.

Також на дотекстовому етапі вчитель формулює завдання для першого прослуховування, що націлене на активізацію сприймання головного змісту тексту. Такі завдання можна сформулювати наступним чином: прослухайте текст і вкажіть, чи речення є вірними або ні; прослухайте початки фраз та виберіть продовження відповідно до тексту; прослухайте текст та дайте відповіді на наступні запитання.

Другий етап – притекстовий (*While-listening stage*). Метою притекстового етапу є допомогти учням зосередити увагу на змісті аудіотексту, залучити їх до активного прослуховування, перевірити розуміння учнями детального змісту тексту, здійснити контроль виконання завдання, поставленого перед другим прослуховуванням.. На цьому етапі вчитель пропонує аудіотекст для прослуховування, перевіряє завдання, поставлене на дотекстовому етапі, надає завдання для другого прослуховування, яке спрямоване на розуміння детальної інформації, яка міститься у тексті. На тестовому етапі вчитель може використовувати різні види завдань, такі як: прослухайте текст ще раз і виберіть правильну відповідь; знайдіть три твердження, що не відповідають змісту аудіотексту; заповніть пропуски у реченнях, відповідно до почутого; вставте речення, що відповідають вчинкам героїв в одну із колонок таблиці тощо.

Третій етап – післятекстовий (*Post-listening*). Мета післятекстового етапу полягає у організації роботи учнів розвитку інших мовленнєвих умінь (говоріння, письма) на основі прослуханого аудіотексту (табл. 1).

Етапи навчання аудіювання

I етап Pre-listening stage			II етап While-listening stage	III етап Post-listening stage
Антиципація	Предикція	Формулювання завдання		
Активізація фонових мовленнєвих знань учнів та залучення дітей до роботи	Введення в тему аудіо тексту, зняття труднощів	Постановка комунікативного завдання на прослуховування аудіо тексту	Перше пред'явлення аудіо тексту	Використання одержаної інформації в інших видах мовленнєвої діяльності
			Контроль виконання комунікативного завдання	
			Завдання для другого прослуховування з метою розуміння деталей	
			Повторне пред'явлення аудіо тексту	
			Контроль виконання другого завдання	

Вважаємо, що драматизацію можна використовувати на різних етапах навчання аудіювання, але перевага надається другому етапу. Також на уроці у процесі навчання аудіювання учні зіштовхуються з труднощами різного характеру. Наявність цих труднощів, з одного боку, є тією проблемою, вирішення якої призводить до формування мовленнєвих навичок учнів, з іншого боку, вони не повинні перешкоджати процесу вивчення іноземної мови і необ-

хідно навчитись переборювати їх власними зусиллями за допомогою спеціальних вправ.

Враховуючи програмні вимоги до навчання аудіювання у початковій школі, психологічні особливості розвитку дітей цього віку, методичні рекомендації щодо навчання аудіювання та дидактичні характеристики драматизації, пропонуємо власний комплекс вправ з використанням драматизації у навчанні англійської мови дітей молодшого шкільного віку на прикладі навчання аудіювання (табл. 2).

Таблиця 2

Комплекс вправ для формування англомовної аудитивної компетентності учнів початкової школи з використанням елементів драматизації

Етапи	Типи вправ	Інтегровані елементи драматизації
<u>I. Дотекстовий етап:</u> <u>Антиципація</u>	1) рецептивно-комунікативні; 2) рецептивно-репродуктивні; 3) рецептивно-продуктивні, умовно комунікативні	<i>Вправи, спрямовані на розвиток умінь активізації життєвого і мовленнєвого досвіду учнів:</i> – Look and say – Look at the picture and say – Listen and find out – Look and match – Listen and answer – Look and guess – Listen and point out – Look and show – Look and try to guess

Предикція	1) рецептивно-комунікативні; 2) рецептивно-репродуктивні; 3) рецептивно-продуктивні, умовно комунікативні	<i>Вправи, спрямовані на розвиток умінь прогнозування змісту аудіотексту:</i> – Look at the picture and the words. Guess what the text is about – Listen to the song and guess what the text is about – Use the first letter of every word to decode the title of the text – Do the puzzle and guess what the text is about.
Завдання для першого прослуховування	1) рецептивно-комунікативні; 2) рецептивно-репродуктивні; 3) рецептивно-умовно комунікативні	<i>Вправи, спрямовані на розвиток умінь активізації рецепції загального змісту аудіотексту:</i> – Listen and express likes or dislikes – Listen to the text and draw a picture – Listen and compare or contrast – Listen and make a picture plan
II. Притекстовий етап	1) рецептивно-комунікативні; 2) рецептивно-репродуктивні; 3) рецептивно-умовно комунікативні	<i>Вправи, спрямовані на розвиток умінь розпізнавання детальної інформації:</i> – Listen and say – Listen and point out – Listen and underline – Listen and choose – Listen and write out – Listen and react physically – Listen and role-play – Listen and draw – Listen and clap your hands of something is wrong/write – Listen and show (a doll, a bear, a fox) – Listen and touch – Listen and circle correct answers – Listen and find out
III. Післятекстовий етап	1) рецептивно-репродуктивні, умовно комунікативні; 2) продуктивні, умовно комунікативні та комунікативні вправи	<i>Вправи, спрямовані на розвиток умінь детального розуміння змісту аудіотексту та умінь аналізу, визначення логічної послідовності подій та причинно-наслідкових зв'язків:</i> – Illustrate a story – Imagine and make a story – Imagine and talk – Look at the picture and role play – Speak about with – Draw the picture and ask your friend about – Work in groups and make a short story – Let's make up a dialogue – Make a poster and describe it – Retell the text as if you are the main character

Беручи до уваги вищезазначений поетапний комплекс вправ для формування англомовної аудитивної компетентності учнів початкової школи з використанням елементів драматизації, розроблений на основі вивчення особливостей навчання англійської мови дітей молодшого шкільного віку, проілюструємо виконання запропонованого комплексу на уроці англійської мови на прикладі поетапно-

го опрацювання аудіотексту з використанням елементів драматизації.

I. Дотекстовий етап: Підготовка учнів до сприймання іншомовного аудіотексту шляхом активізації їх життєвого і мовленнєвого досвіду у конкретній ситуації та знань з конкретної теми. Формування умінь антиципації та предикції. Формулювання завдань, які передують прослуховуванню тексту.

1) Вправи, спрямовані на розвиток умінь активізації життєвого і мовленнєвого досвіду учнів з використанням елементів драматизації «Listen and time».

Завдання: Look at the words and act out these words 'walk', 'elephant', 'meet', 'sleep'.

Аудіотекст:

BIG ELEPHANT

This is the story of Big Elephant, Magic Monkey, and Crazy Crocodile.

One day Big Elephant was bored, very bored. Then he had an idea.

'I know,' he said, 'I'll go to New York. So he started to walk, and he walked, and he walked, and he walked. On the way he met Magic Monkey.

'Hello, Magic Monkey,' he said.

'Hello,' said Magic Monkey.

'What's the matter?' said Big Elephant.

'I'm bored,' said Magic Monkey, 'very, very bored.'

'I've got an idea,' said Big Elephant, 'why don't you come to New York with me?'

'OK,' said Magic Monkey.

So they started to walk, and they walked, and they walked, and they walked. On the way they met Crazy Crocodile.

'Hello, Crazy Crocodile,' they said.

'Hello,' said Crazy Crocodile.

'What's the matter?' said Big Elephant.

'I'm bored,' said Crazy Crocodile, 'very, very bored.'

'I've got an idea,' said Big Elephant, 'why don't you come to New York with us?'

'OK,' said Crazy Crocodile.

So they started to walk, and they walked, and walked, and walked. And they walked, and they walked, and they walked. And they walked, and they walked, and they walked.

'Oh, I'm tired,' said Big Elephant.

'Oh, I'm tired,' said Magic Monkey.

'Oh, I'm tired,' said Crazy Crocodile.

So they all went to sleep.

Хід виконання: Перед читанням історії, учитель записує на дошці слова. Ті слова, які діти будуть імітувати діями, вчитель програв з учнями декілька разів, перед читанням тексту. Починати з двох-трьох слів, доки учні не навчаться вправно виконувати всі дії. Практикувати у читанні історії вчителем та зображенні жестів учнями одночасно.

Слухова опора: автентична фонограма.

Очікувана відповідь учня: Sleep – схилити голову на дві руки.

Спосіб контролю: опитування.

2) Вправи, спрямовані на розвиток умінь прогнозування змісту аудіотексту з використанням елементів драматизації «Listen and predict».

Завдання: Look at the pictures of an elephant, monkey and predict what this story is about

Хід виконання: Перед читанням історії, учитель демонструє картинки звірів. Учні, за допомогою картинок повинні розгадати про що ця історія.

Зорова опора: картинки звірів.

Очікувана відповідь учня: This story is about a small monkey.

Спосіб контролю: опитування.

3) Вправи, спрямовані на розвиток умінь активізації рецепції загального змісту аудіотексту з використанням елементів драматизації «Listen and guess»:

Завдання: Listen to the story and stand up each time when you hear one of the words you have been practicing.

Хід виконання: Учні, слухаючи історію, повинні підніматися кожного разу, коли чують слово, яке вони практикували раніше.

Слухова опора: автентична фонограма.

Очікувана відповідь учня: Sleep, walk, meet, elephant.

Спосіб контролю: опитування.

II. Притекстовий етап: Організація першого прослуховування аудіотексту, перевірка розуміння загального змісту тексту (завдання, сформульованого на дотекстовому етапі), формулювання завдання для другого прослуховування аудіотексту з метою перевірки розуміння детальної інформації, яка в ньому міститься.

Вправи, спрямовані на розвиток умінь розпізнавання детальної інформації з використанням елементів драматизації «Listen and substitute»:

Завдання: Listen to the story and substitute the animals.

Слухова опора: автентична фонограма.

Хід виконання: Учні слухають аудіотекст і підставляють картинки звірів.

Очікувана відповідь учня: Big Elephant, Magic monkey, Crazy Crocodile.

Спосіб контролю: опитування.

Завдання: Listen to the story and try to understand it even if you don't know all the words. Listen to the story once more and fill in the other animals and say if the essence of the rhyme changes.

Слухова опора: автентична фонограма.

Хід виконання: Учні слухають аудіотекст і намагаються зрозуміти його, навіть, якщо вони не знають усіх слів. Далі вчитель пропонує підставити у текст інших звірів: Big Lion, Magic Parrot, Crazy Wolf. І запитує дітей чи міняється від цього суть всього тексту? Якщо так, чому? Якщо ні, чому?

Очікувана відповідь учня: No, it doesn't.

Спосіб контролю: опитування.

III. Післятекстовий етап Перевірка детального розуміння аудіотексту після другого прослуховування. Виконання інших завдань, пов'язаних з аналізом інформації, яка міститься у тексті. Розвиток інших мовленнєвих умінь учнів на основі почутого тексту.

Вправи, спрямовані на розвиток умінь детального розуміння змісту аудіотексту та умінь аналізу, визначення логічної послідовності подій та причинно-наслідкових зв'язків з використанням елементів драматизації «Listen and Dramatize»:

Завдання: Using the puppets dramatize the action of Big Elephant, Magic Monkey and Crazy Crocodile.

Зорова опора: маріонетки, ілюстровані картинки.

Хід виконання: Учитель показує учням дві рибки (маріонетки на липучках) і називає їх імена. Потім малює (це може бути зроблено заздалегідь) хвилясту лінію, що означає межу моря і повітря, приклеює ілюстровані картки на дошку, які додають відповідну атмосферу. Далі вчитель ділить клас на дві команди: перша команда описує все, що відбувалося з великою рибкою, друга – все, що відбувалося з маленькою (в залежності від можливостей дітей висловитись).

Очікувана відповідь учнів: Big Elephant was very, very big.

Спосіб контролю: опитування.

Завдання: Make your own puppets and props and use them to practice the story.

Зорова опора: маріонетки, ілюстровані картинки.

Хід виконання: Учні повинні зробити свої власні маріонетки, реквізити та за допомогою їх повинні продемонструвати історію.

Очікувана відповідь учнів: Small White Rabbit was very, very big.

Спосіб контролю: опитування.

Отже, використання поетапного комплексу з використанням елементів драматизації у навчанні англійської мови дітей молодшого шкільного віку у процесі формування англомовної аудитивної компетентності, дає змогу вчителю застосовувати елементи драматизації на різних етапах навчання. Зрозуміло, що вчитель не повинен використовувати всі елементи драматизації одночасно, він повинен надавати перевагу тим, які створюють умови для природного й творчого розкриття сутності молодшого школяра, і стимулюють помірний та послідовний розвиток здібностей, які є недостатньо розвиненими.

Висновки та перспективи досліджень.

Таким чином, можна зробити висновок про доцільність використання елементів драматизації в процесі формування англомовної аудитивної компетентності учнів початкової школи за умови створення атмосфери адекватного творчого пошуку, освоєння елементів вчителем режисури уроку, що допомагало подоланню ряду проблем стосовно методології роботи з навчальним матеріалом, побудови й ведення навчального процесу.

Разом з тим лишається за межами дослідження та потребує подальших розвідок сам процес становлення молодшого школяра як особистості в органічній єдності з усією діяльністю навчального процесу, а також виявлення мотивації діяльності молодшого школяра в контексті домінуючих факторів функціонування формальних та неформальних організацій.

Список використаних джерел:

Абрамян, В. Ц. (1996). *Театральна педагогіка*. Лібра.

Бадан, А.А., Голікова, О. М. (2019). Театралізація як педагогічна технологія навчання іноземним мовам. *Актуальні проблеми розвитку українського суспільства. Вісник Національного технічного університету «ХПІ*. 1:78-82.

Бігич, О. Б. (2006). *Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: Навчальний посібник*. Ленвіт.

Зубрик, А. (2020). Інтерактивні методи і прийоми навчання англійської мови учнів початкових класів. *«Актуальні питання гу-*

манітарних наук». Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка», 2 (28), 87-92.

Калініна, Л. В., Щерба, Н. С., Прокопчук, Н. Р., Кузьменко, О. Ю., та Григор'єва, Т. Ю. (2022). *На шляху до професійної майстерності: від студента до вчителя*. Навчальний посібник. Видавництво «Євроволин».

Калько, Р. М. (2011). Використання театральної педагогіки у початковій школі. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*, 1(10), 215-221.

Михайлова, О., Гуманкова, О., & Григор'єва, Т. (2021). Використання драматизації у навчанні англійської мови дітей молодшого шкільного віку. *Ars Lsnguodidacticae*, (6), 21–28. <https://doi.org/10.17721/2663-0303.2021.6.03>

Николаєва, С.Ю. (Ред.). (2013). *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика*. Підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. Ленвіт.

Роман, С.В (2005). *Методика навчання англійської мови у початковій школі: Навчальний посібник*. Ленвіт,

Самойлюкевич, І. В. Михайлова, О. С. Зимовець, О. А. Деньгаєва, С. В. Вознюк, О. В. Гуманкова, О. С., & Кравець, О. Є. (2022). Іноземна мова за професійним спрямуванням: Навчально-методичний посібник з англійської мови для студентів вищих навчальних закладів. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.

Council of Europe (2020). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*. Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at www.coe.int/lang-cefr.

References:

Abramian, V. T. (2006). *Teatralna pedahohika [Theatrical pedagogy]*. Lenvit. (in Ukrainian).

Badan, A.A., Holikova, O.M. (2019). *Teatralizatsiia iak pedahohichna tekhnologiiia navchannia inozemnym movam [Theatricalization as a means of teaching foreign languages]*. *Aktualni problemy rozvytku ukrainskoho suspilstva [Issues of development of the Ukrainian society]*. *Bulletin of the National Technical University «KhPI»*, 1:78-82 (in Ukrainian).

Bihych, O. B. (2006). *Teoriia i praktyka formuvannia metodychnoi kompetentsii vchytelia inozemnoi movy pochatkovoii shkoly [Theory and practice of the formation of the competence of*

methods of the teacher of a foreign language of primary school]. Lenvit. (in Ukrainian).

Council of Europe (2020). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning,*

teaching, assessment – Companion volume. Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at www.coe.int/lang-cefr.

Kalinina, L.V., Shcherba, N.S., Prokopchuk, N. R., Kuzmenko, O. Y., & Grigoreva, T. Y. (2022). *Na shlyakhu do profesynoyi maysternosti: vid studenta do vchytelya. [The journey from an English learner to an English teacher]*. *Navchalnyy posibnyk*. Vydavnytstvo Yevrovolyn. (in Ukrainian).

Kalko, R. M. (2011). *Vykorystannia teatralnoi pedahohiky u pochatkovii shkoli [The usage of theatrical pedagogy in primary school]*. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka*, 1(10), 215-221. (in Ukrainian).

Mykhailova, O., Humankova, O., & Grigorieva, T. (2021). *Vykorystannia dramatyzyatsii u navchanni*

angliiskoi movy ditei molodshogo viku [Using drama in teaching English to primary school learners]. *Ars Lsnguodidacticae*, (6), 21–28. <https://doi.org/10.17721/2663-0303.2021.6.03>

Nikolayeva, S.Y. (Red.). (2013). *Metodyka navchannya inozemnykh mov i kul'tur: teoriya i praktyka. Pidruchnyk dlya studentiv klasychnykh, pedahohichnykh i lnhvistychnykh universytetiv. [Teaching foreign languages and cultures: Theory and practice. Textbook for students of classical, pedagogical and linguistic universities.]*. Lenvit. (in Ukrainian).

Roman, S. V. (2008). *Metodyka navchannia anhliiskoi movy u pochatkovii shkoli [Methods of Teaching English in Primary School]*. Lenvit. (in Ukrainian).

Samoylyukevich, I. V. Mykhaylova, O. S. Zimovets, O. A. Dengaeva, S. V. Vozniuk, O. V. Humankova, O. S., & Kravets, O. E. (2022). *Inozemna mova za profesynym spryamuvanniam: Navchalno-metodychnyy posibnyk z anhliyskoyi movy dlya studentiv vyshchyykh navchalnykh zakladiv. [Foreign language for professional purposes: Workbook for students of tertiary level.]*. Vydvo ZHDU im. I. Franka (in Ukrainian).

Zubryk, A. (2020). *Interaktyvni metody i pryomy navchannia angliiskoi movy uchniam pochatkovyyh klassiv [Interactive methods and tech-*

niques of teaching English to young learners]. Aktualni pyttannia humanitarnykh nauk [Issues of the humanities]. *Mizhvuzivskiy zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobytskoho der-*

zhavnoho pedahohichnoho universytety imeni Ivana Franka. [Interuniversity collection of papers of young researchers]. 2(28), 87-92. (in Ukrainian).

USING DRAMA TECHNIQUES IN THE DEVELOPMENT OF LISTENING SKILLS IN PRIMARY SCHOOL LEARNERS

Oksana Mykhailova (Ukraine), Olga Humankova (Ukraine), Tetiana Grigorieva (Ukraine)

Abstract

Background. The up-to-date vision of a foreign language competence in listening, amongst other competences, is represented in the recently published Companion Volume of Common European Framework of References (2020) which sheds light on the skills developed at each of the levels. The newly distinguished level Pre-A1 describes Overall listening competence as understanding of very slow and clear speech containing mostly concrete lexis related to everyday facts and events, with pictures/gestures assisting recognition and repeating speech fragments if necessary. The analysis of skill descriptors correlated with the analysis of available literature on a range of topics (pedagogy and age psychology, general methods of teaching listening competence and teaching English to young learners) as well as prior research conducted by the authors, allowed them to form a hypothesis: teaching listening competence to young learners can be effective if it utilises the elements of drama techniques.

Purpose. The article, therefore, aims to present the authors' testing the hypothesis by employing a critical theoretical and experiential analysis, and further developing a series of activities and piloting it in the classroom.

Methodology. The main research method is a critical analysis of theoretical sources as well as the authors' expertise in the use of dramatization in teaching listening to elementary school students in an English classroom.

Results and discussion. The in-depth examination of methods of teaching listening competence led the authors to selecting the approach, namely the three stages in which teaching is implemented, the focus and content of each stage. Accordingly, the series of activities is arranged in traditional three stages (pre-, while-, and post-listening), with the pre-listening being comprised of anticipation and prediction sub-stages. The authors provide a detailed description of the activities included in each stage. They further illustrate the typology of activities with a lesson plan highlighting the types of activities, tasks, visual aids, type of audio, expected speech product and assessment. Based on the implementation of the series of tasks in the classroom, the authors argue that drama technique is an effective means to optimize teaching of English listening competence of primary school learners.

Keywords: teaching listening competence, drama technique, primary school learners.

BIOS

Oksana Mykhailova, PhD in Pedagogics, Associate Professor, Department of the English Language and Primary ELT Methodology, Educational and Research Institute of Pedagogics, Ivan Franko Zhytomyr State University, Zhytomyr, Ukraine. Her areas of research interests include English, The Practical Course of Oral and Written English, Primary School ELT Methodology, English for Specific Purposes.

Email: oksana.mykhailova@gmail.com

Olga Humankova, PhD in Pedagogics, Associate Professor, Department of the English Language and Primary ELT Methodology, Educational and Research Institute of Pedagogics, Ivan Franko Zhytomyr State University, Zhytomyr, Ukraine. Her areas of research interests include English, The Practical Course of Oral and Written English, English for Specific Purposes, Primary School ELT Methodology, English for Specific Purposes, Innovative Techniques for Learning English.

Email: olgagumankova1@gmail.com

Tetiana Grygorieva, PhD in Pedagogics, Associate Professor, Department of the English Language, Educational and Research Institute of Foreign Philology, Ivan Franko Zhytomyr State University, Zhytomyr, Ukraine. Her areas of research interests include The Practical Course of Oral and Written English, Practical Course of the Main Foreign Language (English), Methodology of Teaching Foreign Languages in Educational Institutions.

Email: tanya2marshal@gmail.com